

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/400/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115225077
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115225077.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: Východoslovenská energetika, a.s., so sídlom Mlynská 31, 042 91 Košice, IČO: 44 483 767, právne zastúpený: JUDr. Marek Hrouda, advokát so sídlom Krmanova 16, 040 01 Košice p r o t i žalovanému: Š. C., F.. XX.XX.XXXX, F. T. C.. G. XX, XXX XX R. Š., t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou E.. A. F., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Prešov, o zaplatenie 422,27 Eur a prísl., takto

r o z h o d o l :

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 413,27 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,25% ročne zo sumy 267,98 Eur od 1.6.2014 do zaplatenia a vo výške 8,15 % ročne zo sumy 145,29 Eur od 3.9.2014 do zaplatenia a je tiež povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 25 Eur, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 1.10.2015 sa domáhal voči žalovanému zaplatenia istiny vo výške 422,27 Eur spolu s úrokmi z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr, a to vo výške 8,25 % ročne zo sumy 267,98 Eur od 1.6.2014 do zaplatenia a vo výške 8,15 % ročne zo sumy 154,29 Eur od 3.9.2014 do zaplatenia. Nárok uplatnil z dôvodu neuhradenia ceny za spotrebu elektrickej energie.

Žalovaný sa zdržiava na neznámom, preto mu bol v zmysle § 29 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) ustanovený pre toto konanie opatrovník, ktorý sa k žalobe nevyjadril.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000 Eur od toho okamihu ide o drobný spor.

Vzhľadom na to, že v danom prípade ide o drobný spor, súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania s poukazom na § 115a ods. 2 O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie zmluvou o dodávke elektriny pre domácnosti č. 1048450, faktúrou č. 7280132209, č. 7264161698 a zistil tento skutkový stav:

Zmluvou o dodávke elektriny pre domácnosť č. 1111180 zo dňa 3.9.2010 sa žalobca ako dodávateľ zaviazal zabezpečiť žalovanému ako odberateľovi dodávku elektriny do odberného miesta vo R. Š., F. K.. C.. G. XX. Žalovaný sa touto zmluvou zaviazal dodávateľovi zaplatiť cenu za združenú dodávku elektriny.

Podľa bodu III. 1. zmluvy bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá cena za dodávku elektriny v zmysle platného dodávateľovho cenníka pre domácnosti.

Zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú (článok IV.)

Žalovaný neuhradil za spotrebu elektrickej energie za obdobie od 4.4.2013 do 2.4.2014 sumu 267,98 Eur na základe faktúry č. XXXXXXXXXXXX, ktorá sa stala splatnou dňa 31.5.2014 a za obdobie od 3.4.2014 do 11.8.2014 sumu 154,29 Eur na základe faktúry č. XXXXXXXXXXXX, ktorá sa stala splatnou dňa 2.9.2014. Táto faktúra zahŕňala aj sumu 9,00 Eur za sankcie, zmluvné pokuty, ktoré neboli bližšie špecifikované.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (požadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

Podľa § 489 OZ záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Podľa § 491 ods. 1 OZ záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 26 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike zmluvu o dodávke sa zaväzuje dodávateľ elektriny dodávať elektrinu v dohodnutom množstve a v dohodnutom časovom priebehu výkonu odberateľovi elektriny a odberateľ elektriny sa zaväzuje zaplatiť dodávateľovi elektriny cenu za dodanú elektrinu.

V danom prípade súd mal za preukázané, že účastníci platne uzatvorili zmluvu, na základe ktorej žalobca zabezpečoval žalovanému dodávku elektrickej energie do odberného miesta. Za spotrebu elektrickej energie žalobca žalovanému vyfakturoval sumu 422,27 Eur, a keďže žalovaný doposiaľ tento svoj dlh nevyrovnal, bolo právne dôvodné žalobe o zaplatenie sumy 413,27 Eur vyhovieť. Jednalo sa o faktúru č. XXXXXXXXXXXX vystavenú na sumu 267,98 Eur a faktúru č. XXXXXXXXXXXX vystavenú na sumu 154,29 Eur, z ktorej súd priznal iba sumu 145,29 Eur.

Podľa § 517 ods. 1 OZ veta prvá, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10c nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.7.2010 do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Z prisúdenej istiny, t.j. zo sumy 413,27 Eur súd priznal aj úroky z omeškania odo dňa nasledujúceho po splatnosti príslušných faktúr s poukazom na § 517 ods. 1, 2 OZ, a to úrok z omeškania vo výške 8,25 % ročne zo sumy 267,98 Eur od 1.6.2014 do zaplatenia a vo výške 8,15 % ročne zo sumy 145,29 Eur od 3.9.2014 do zaplatenia.

Faktúrou č. 7264161698 boli žalovanému fakturované aj sankcie, zmluvné pokuty vo výške 9,00 Eur. Túto sumu však súd nepriznal a v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú.

Nárok na zmluvnú pokutu vyplýva z ustanovenia § 544 ods. 1, 2 OZ.

Podľa § 544 ods. 1 OZ, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Je teda nepochybné, že dohoda o zmluvnej pokute musí mať písomnú formu, inak je neplatná s poukazom na § 40 ods. 1 OZ. Každá zmluva je pritom ukončená podpismi jej účastníkov, čo znamená, že účastník svojim podpisom potvrdzuje uzavretie dohody s tým obsahom, ktorý sa nachádza nad jeho podpisom. V tomto konkrétnom prípade sa však účastníci dohodli len na zmluve o dodávke elektriny, ustanovenia o zmluvnej pokute sú uvedené mimo zmluvy, a to je pre prijatie záveru o písomnej dohode účastníkov ohľadom zmluvnej pokuty nepostačujúce. Žalovaný navyše ani nepodpísal obchodné podmienky. Nemožno z toho vyvodiť, že účastníci uzavreli písomnú dohodu o zmluvnej pokute. Nemožno pritom prehliadnuť ani skutočnosť, že zmluvné podmienky sú nacyklostilované, napísané veľmi drobným písmom a v rozsiahlom objeme, takže málokto zo spotrebiteľov ich prečíta. Tá skutočnosť, že v zmluve o dodávke elektriny pre domácnosť je odkaz na obchodné podmienky, ako aj Cenník, je právne irelevantná. V tejto súvislosti možno poukázať aj na právny záver vyslovený v náleze Ústavného súdu ČR sp. zn. I.US 3512/11 zo dňa 11.11.2013. Podľa neho v rámci spotrebiteľských zmlúv dohody o zmluvnej pokute zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. VOP, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy (listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Ústavný súd zdôraznil, že dodávateľ má sa chovať k spotrebiteľovi, ktorý je slabšou zmluvnou stranou poctivo, v opačnom prípade mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Zásada poctivosti sa prejavuje aj tým, že zmluvné dojednania nesmú byť umiestnené v oddieloch, ktoré vzbudzujú dojem nepodstatného charakteru. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nutné do každej zmluvy prepisovať ujednania technického a vysvetľujúceho charakteru a naopak nesmú slúžiť k tomu, aby v nich dodávateľ skryl ujednania, ktoré sú pre spotrebiteľov nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. S odkazom na tieto myšlienky súd poukazuje na to, že zmluvnú pokutu žalobca upravil v rozsiahlych a neprehľadných obchodných podmienkach a ide teda o typický príklad nepoctivého správania dodávateľa voči spotrebiteľovi.

Súd uvádza, že žalobca navyše nárok na zmluvnú pokutu žiadnym spôsobom nevysvetlil a nepreukázal. Žalobca totiž neuviedol o aké zmluvné porušenie povinnosti zo strany žalovaného konkrétne išlo a na základe čoho si vlastne uplatnil voči nemu zmluvnú pokutu. V sporovom konaní pritom platí zásada dispozitívna a prejednacia (dané konanie je nepochybne sporové), a preto je zásadne vecou účastníka konania tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy k preukázaniu svojich skutkových tvrdení. Žalobca už vo svojej žalobe je povinný uviesť rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje uplatňované právo a musí k tomu uviesť potrebné dôkazy (§ 79 ods. 1 O.s.p.). Túto povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť má žalobca aj v priebehu konania (§ 101 ods. 1, § 120 ods. 1 O.s.p.). Každý z účastníkov teda musí v závislosti na hypotéze príslušnej právnej normy tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy, na základe ktorých bude môcť súd rozhodnúť v jeho prospech (bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno). Povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť sú vo vzájomnej jednote. Rozsah dôkaznej povinnosti je zásadne určený rozsahom povinnosti tvrdiť skutočnosti, pretože aby mohol účastník nejakú skutočnosť preukázať, musí ju najskôr tvrdiť. Pri splnení povinností tvrdenia nastupuje dôkazná povinnosť, čo znamená, že účastník musí označiť dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení. V opačnom prípade nesie za predpokladu, že ním tvrdené skutočnosti neboli preukázané nepriaznivé dôsledky v tom smere, že bude rozhodnuté v jeho neprospech z dôvodu neunesenia dôkazného bremena. Uvedenú povinnosť si podľa názoru súdu žalobca v danom prípade nesplnil.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Žalobca bol neúspešný len v nepatrnej časti uplatneného nároku, súd mu preto priznal plnú náhradu účelne vynaložených trov konania podľa § 142 ods. 3 O.s.p., ktoré predstavujú zaplatený súdny poplatok zo žaloby vo výške 25,00 Eur. Právny zástupca žalobcu si uplatnil aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 91,85 Eur.

Pri rozhodovaní o náhrade trov je však rozhodujúce pravidlo o náhrade iba účelne vynaložených trov, čo sa samozrejme vzťahuje aj na náklady spojené so zastupovaním advokátom. Je totiž potrebné rozlišovať právo na právnu pomoc a právo na náhradu trov konania spojených so zastupovaním. Obe veci síce spolu súvisia, ale potrebné je ich posudzovať oddelene. Za účelne vynaložené trovy sa považujú len tie, ktoré sú nevyhnutné k riadnemu uplatneniu alebo bráneniu práva na súde. Posúdenie tejto otázky sa odvíja od charakteru konkrétneho sporu.

V danom prípade ide o tzv. typovú žalobu, ktorá sa používa v množstve obdobných sporov a v jej obsahu sa menia len čísla a sumy príslušných faktúr. Ide o skutkovo a právne jednoduchú vec a zo spisu ani nevyplýva, že by nastala nejaká skutočnosť, ktorá by vybočovala z tohto typového konania. Nie je možné opomenúť ani to, že ide o pohľadávku zo zmluvy, kde jednou stranou je spotrebiteľ (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky, I. ÚS 3372/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove z 13.5.2015, sp. zn. 4Co/272/2014, uznesenie Krajského súdu v Prešove z 30.9.2015, sp. zn. 15Co/188/2015). Po zohľadnení týchto skutočností súd nepovažoval trovy právneho zastúpenia žalobcu za účelne vynaložené a mal za to, že je v súlade s princípom spravodlivosti nepriznať žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia. Preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a žalobcovi priznal len náhradu súdneho poplatku zo žaloby.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.